

Polisen

Granskning av polishundverksamheten

Internrevisionen

2020-04-20

Granskning av Polishundverksamheten

INNEHÅLL

1	SAMMANFATTNING	3
2	INLEDNING	4
2.1	Bakgrund.....	4
2.2	Syfte och revisionsfrågor	4
2.3	Verksamhet som ingår i granskning och avgränsning	5
2.4	Informationsinsamling och metod	5
2.5	Bedömningsgrunder.....	5
3	POLISHUNDVERKSAMHETEN	7
3.1	Polishundverksamhetens organisation och effektivitet.....	7
3.2	Mandat för en effektiv styrning	10
3.3	Hundanskaffning och veterinärtjänster	12
3.4	Nationella polishundtjänstens uppdrag	14

BILAGA – beslut från RPC om åtgärder, 2020-04-20

1 Sammanfattning

Internrevisionen har i enlighet med revisionsplanen för 2019-2020 granskat polishundverksamheten. Syftet med granskningen har varit att bedöma den interna styrningen och kontrollen av polishundverksamheten. Detta har främst skett genom intervjuer med representanter för tre regioner och den nationella polishundtjänsten. Även nationell processägare och processledare har intervjuats. Styrdokument för polishundverksamheten har samlats in och analyserats. Dessutom har stickprov på inköp av hundar och veterinärtjänster genomförts.

Internrevisionen anser att på övergripande nivå är hundverksamheten organiserad enligt fattade beslut, men att region Nord bör verka för att effektuera den nya organisationen enligt beslut om avsteg. Internrevisionen bedömer att det är möjligt att öka effektiviteten i resursutnyttjandet genom att regionerna fastställer hur många hundekipage som ska vara i tjänst över dygnets timmar, ger hundförarna förutsättningar att verka som hundförare samt i högre grad samplanerar resurssättningen inom regionerna.

Internrevisionen anser vidare att arbetsuppgifter, ansvar och mandat gällande polishundverksamheten för de regionala operativa enhetscheferna behöver förtydligas och dokumenteras, liksom deras delegation till samordnare eller liknande befattningar. Regionerna bör också utreda på vilken organisatorisk nivå budget för hundverksamheten och därigenom ansvar för kontroll och uppföljning av kostnader ska placeras på. Internrevisionen bedömer vidare att den operativa plattformen, som är en väl fungerande mötesplats, behöver formaliseras kring deltagare, uppdrag och mandat. Otydliga ansvarsförhållanden kan leda till brister i den interna styrningen och kontrollen.

Det finns i nuläget inga upphandlade hundleverantörer eller leverantörer av veterinärtjänster, men arbete för att finna en juridisk hållbar lösning för detta är påbörjat. Internrevisionen anser dessutom att enhetligheten vid bedömning av behov av veterinärtjänster skulle öka om myndigheten anlitar en gemensam veterinär för second opinion. Det är av stor vikt att detta arbete prioriteras.

Kontroll, tillsyn och inspektion av polishundar har inte skett i enlighet med nationella polishundtjänstens tillsynsplan. Internrevisionen anser att det också behöver klargöras i vilken utsträckning ytterligare kontroll, tillsyn och inspektion av de olika kompetenserna hos hundarna ska ske utifrån nationella polishundtjänstens uppdrag.

Tabellen nedan visar att internrevisionens granskning har resulterat i totalt sju rekommendationer, fördelade utifrån internrevisionens modell för bedömning av brister som presenteras i rapporten.

	Antal
 Mycket väsentlig brist	0
 Väsentlig brist	5
 Mindre väsentlig brist	2

2 Inledning

Granskningen har utförts i enlighet med revisionsplanen för 2019-2020.

2.1 Bakgrund

I samband med att internrevisionens revisionsplan för 2019-2020 reviderades har på begäran av Rikspolischefen en granskning av polishundverksamheten inkluderats som en rådgivningsgranskning. Uppdraget har genomförts som en ordinarie granskning.

Totalt finns det cirka 330 hundekipage (hundförare och hund) i tjänst i polisens verksamhet som utför cirka 30 000 uppdrag varje år. Polishundverksamhetens övergripande uppdrag är att rädda liv, bidra till bättre utredningsresultat och ökad lagföring samt kriminalunderrättelsebaserat brottsförebyggande arbete utifrån lokala problembilder. Patrullhundar ska vara placerade vid ett eller flera lokalpolisområden (LPO) i ett eller flera polisområden (PO). Placeringen ska stödja en god yttäckning. Specialsökhundarna ska vara inplacerade vid operativa enheten vid respektive region. Enligt beslut fattat av Rikspolischefen kommer region Nord placera patrullhundar och specialsökhundar i gemensamma grupper på PO-nivå.

Regionpolischefen i region Väst är nationell processägare och chefen för nationella polishundtjänsten (NPHT), stationerad i Karlsborg, är nationell processledare för polishundverksamheten. I varje region och vid nationella operativa avdelningen (Noa) finns det utsedda regionala processägare och processledare för polishundverksamheten. Regionerna ansvarar själva för inköp av polishundar, vilket kan ske på olika sätt. Inköp av hundar är inte upphandlat men ekonomiavdelningen arbetar för en juridisk hållbar lösning.

NPHT ska bland annat övergripande samordna hundanskaffningsfrågor, ansvara för utbildningsplatsen i Karlsborg och utveckling av denna, upphandlingsfrågor och i samråd med HR bedriva utbildningar.

2.2 Syfte och revisionsfrågor

Syftet har varit att bedöma den interna styrningen och kontrollen av polishundverksamheten.

Fyra revisionsfrågor har formulerats:

1. Är polishundverksamheten organiserad i enlighet med fattade beslut och bedrivs den effektivt, nationellt och i regionerna?
2. Har processägare och processledare ändamålsenliga och enhetliga mandat för en effektiv styrning?
3. Finns ändamålsenliga rutiner för anskaffning samt uppföljning av anskaffning av hundar och veterinärtjänster nationellt och i regionerna?
4. Efterlevs arbetsbeskrivningen för nationella polishundtjänsten enligt beslut (A355.638/2019)

2.3 Verksamhet som ingår i granskning och avgränsning

Internrevisionen har i granskningen inkluderat den nationella och regionala polishundverksamheten, inklusive NPHT. Region Väst har ingått utifrån sitt processägarskap. Dessutom har region Nord och Mitt valts ut för att ingå i granskningen. Både patrullhundar och specialsökhundar har varit i fokus. Ekonomiavdelningen har inkluderats utifrån perspektivet inköp och upphandling och HR-avdelningen utifrån utbildningsperspektivet.

Granskningen har inte omfattat de hundar som finns inom Noa, då dessa endast uppgår till ett fåtal. Någon applikationsgranskning av Hundinsats web har inte skett då verksamheten redan har initierat ett utvecklingsarbete för ett nytt uppföljningssystem.

2.4 Informationsinsamling och metod

Internrevisionen har intervjuat ett urval av representanter (15) för polishundverksamheten nationellt och i region Väst, Mitt och Nord. I urvalet har processledare, gruppchefer, instruktörer och LPO-chefer ingått. I region Väst har internrevisionen också träffat nationell och regional processägare. Även representanter för NPHT och den nationella processledaren har intervjuats.

Relevanta dokument såsom beslut, mandat och riktlinjer/rutiner har samlats in och analyserats. Internrevisionen har också begärt in stickprovsvisa underlag för inköp av hundar och veterinärkostnader för kontroll av bland annat attester.

Granskningen har utförts under perioden juni 2019 – december 2019 av internrevisorerna Maria Murelius och Lasse Sjöberg.

Rapporten sakgranskades i januari 2020 av nationella polishundtjänsten, ekonomiavdelningen, HR-avdelningen, nationellt forensiskt centrum och samtliga polisregioner. Begäran om inhämtande av åtgärdsförslag skickades till RPC kansli i januari 2020. Svar med förslag på åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendationer har i februari 2020 lämnats av samtliga polisregioner för rekommendation 3.1.2 och 3.3.1, av ekonomiavdelningen för rekommendation 3.3.2, av polisregion Nord för rekommendation 3.1.1 samt av processägaren för rekommendation 3.1.3, 3.2.1 och 3.4.1. Åtgärdsförslag återges i beslutsbilaga till rapporten.

2.5 Bedömningsgrunder

Internrevisionens iakttagelser, bedömningar och grunder för lämnade rekommendationer framgår av den löpande texten i rapporten. För respektive rekommendation har internrevisionen bedömt bristen vid tidpunkten för granskningen. Internrevisionens bedömning följer nedanstående mall.

Bedömning	Beskrivning
Röd - Mycket väsentlig brist	Brist som allvarligt påverkar Polismyndighetens måluppfyllelse enligt instruktion eller regleringsbrev och/eller medför stora negativa konsekvenser för Polismyndighetens verksamhet och/eller innebär att Polismyndigheten inte uppfyller myndighetsförordningens krav på effektivitet, lagenlighet, redovisning och hushållning.
Orange - Väsentlig brist	Brist som påverkar den granskade verksamheten så att uppställda mål inte nås och/eller medför betydande negativa konsekvenser för verksamheten.
Gul - Mindre väsentlig brist	Brist som inte påverkar den granskade verksamhetens måluppfyllelse men som medför negativa konsekvenser för verksamheten.

3 Polishundverksamheten

3.1 Polishundverksamhetens organisation och effektivitet

Iakttagelser

Organisation enligt beslut

Region Mitt och Väst är organiserade enligt ursprungligt beslut där patrullhundar är placerade på LPO-nivå och specialsökhundar är placerade på regionsnivå. En region uttrycker det som att trots att tillhörigheten är ett LPO så är det POf som ska betjänas. En motsats till detta som har lyfts är att på grund av LPO-tillhörighet är resursen mer lojal mot det egna LPOt än andra inom samma PO. I region Nord finns ett beslut från 2019-07-05 att placera både patrull- och specialsökhundar i sammanhållna grupper på de fyra POna. Per november 2019 har inte beslutet fått effekt utan hundarna är som tidigare placerade på LPO i ordinarie grupper inom ingripandeverksamheten (IGV). Arbete med att rekrytera hundgruppchefer pågår och ska avslutas innan hundresurserna placeras om till PO.

Effektivt resursutnyttjande

En av de frågor där det finns en påtaglig enighet i intervjuerna är bristen på samordning och planering av arbetstidsförläggning. Att planeringen för patrullhundekipagens tjänstgöringstid sker i LPO där de enligt beslut är organisatoriskt placerade försvårar regional samordning av täckning och tillgänglighet för patrullhundar såväl på kort som lång sikt. Beräkningar av hur många patrullhundar som ska vara i tjänst dygnet runt i regionerna på kort och lång sikt skiftar eller saknas. Vad gäller specialsökhundar finns det en beslutad numerär vad varje region ska ha tillgång till, men hur denna ska fördelas över dygn och yta saknas.

I region Väst har fyra av fem PO arbetstidsförläggning enligt fast lista. Det femte PO har periodplanerad arbetstid, vilket försvårar regional samordning. Även i de andra regionerna planerar LPOna utifrån sina egna förutsättningar utan att ta hänsyn till helheten. Region Mitt har identifierat brister gällande svårigheter med att samordna och planera hundverksamheten i regionen och har därför fattat beslut i september 2019 om att samplanering ska ske och utbildningsbehovet tillgodoses gällande patrullhundverksamheten.

Region Nord som har svårt att täcka upp minimibemanning på ordinarie IGV-uppdrag använder i grunden alltid hundförarna till ordinarie schemalagd tid inom ramen för renodlad IGV vilket gör att regionen kan vara utan patrullhundar i tjänst under perioder.

De besökta regionerna uppger att de upplever att regionledningscentralerna inte nyttjar resurserna för spårnings- och sökuppdrag över regionsgränserna i tillräcklig omfattning.

Flera av de gruppchefer och processledare som internrevisionen har intervjuat konstaterar att det finns behov av att öka samverkan och samarbete mellan patrullhundförarna och specialsökhundförarna för att möjliggöra resursutnyttjandet mer effektivt. Ett exempel är att nyttja instruktörer inom specialsökhundsgrupperna för utbildning och tester

av patrullhundar. Dessutom uppges att det finns behov att reda ut om dressyrerkompetenser inom narkotika- och vapensök behöver finnas inom både patrullhundarnas och specialsökhundarnas kompetens i den omfattning som det gör i nuläget.

En fråga som det råder delade uppfattningar om är hur mycket utbildning och upprätthållande av färdigheter för patrullhundar som ska läggas på skyddsmomentet, som är tidskrävande. Färdigheten behövs enligt uppgift ganska sällan men när den väl behövs anses den viktig. Det har också framkommit förslag på att vissa av specialsökhundarnas kompetenser som används sällan inte bör finnas på regionnivå utan istället borde resurserna och kompetensen samordnas via Noa.

Internrevisionen har noterat att det system som finns att tillgå för att ta fram statistik bland annat till planering, Hundinsats web, inte är ändamålsenligt. Det pågår ett arbete där NPHT har i uppdrag att arbeta fram en ny it-plattform tillsammans med IT-avdelningen.

Det finns två olika avtal för hundförare, A- och B-avtal. För de hundförare som har ett A-avtal äger Polismyndigheten hunden och innehar rätten att placera hunden där den gör störst nytta. B-avtalet innebär att hundförarna äger hundarna. Inom båda avtalen är det Polismyndigheten som bekostar all utbildning av hundarna. I intervjuer kring avtalen har det noterats fördelar men också risker med avtalen. Flera av hundförarna som har B-avtal menar att det är viktigt för dem att äga sin egen hund. Genom B-avtalet riskerar dock myndigheten att förlora hundarna om hundförarna slutar sin anställning eller byter funktion vid myndigheten. Hundägare har vidare ett strikt skadeståndsansvar om hunden skadar någon annan och det är inte tydligt om det är hundföraren eller myndigheten som ska betala skadeståndet om skadan sker på fritiden. Det pågår ett arbete med att se över avtalen och förhandla fram ett kollektivavtal.

Bedömning

Internrevisionen anser att på övergripande nivå är polishundverksamheten organiserad enligt fattade beslut. Internrevisionen har vidare noterat att det tagit lång tid att för region Nord att organisera sig enligt det nya beslutet. Regionen bör därför verka för att den nya organisationen effektueras så snart det är möjligt. Då hundförarna i region Nord kommer att fortsätta vara placerade på LPO trots sin nya tillhörighet på PO-nivå är det viktigt att hundförarna får förutsättningar att arbeta med hunduppdrag. Annars är risken att effekten av det nya beslutet inte uppnås.

Internrevisionen bedömer vidare att det är möjligt att öka effektiviteten i resursutnyttjandet. De lokala problembilderna bör vara utgångspunkten för hur hundverksamheten planeras och det bör fastställas i varje region hur många hundekipage som ska vara i tjänst över dygnets timmar. Regionerna behöver samplanera i högre grad på regionsnivå för att täcka behovet i hela regionen och att nyttja resurserna bättre utifrån de dressyrkompetenser som finns inom regionen.

Internrevisionen ser ett behov av att den nationella processägaren gör en utredning om vilka kompetenser patrullhundar respektive specialsökhundar ska ha. Dessutom bedömer internrevisionen att det finns behov av att föra en dialog med regionledningscentralerna om bättre resursutnyttjande över regionsgränserna och även inom regionerna.

Detta bör ske via den nationella processägaren för att tillse att arbets- och tillvägagångssätt blir så enhetligt som möjligt.

Gällande B-avtalen anser internrevisionen att det föreligger risker. Om flera hundförare med B-avtal samtidigt väljer att byta sin karriär inom eller utom Polismyndigheten kan det uppstå brist på patrullhundar. Internrevisionen bedömer att riskerna kommer omhändertas genom myndighetens översyn av avtalen och arbete med kollektivavtal. Ingen rekommendation lämnas därför.

Rekommendationer

Rekommendation 3.1.1

Orange – Väsentlig brist

Internrevisionen rekommenderar att region Nord:

- Ger hundförarna förutsättningar att verka som hundförare.

Rekommendation 3.1.2

Orange – Väsentlig brist

Internrevisionen rekommenderar att regionerna:

- Fattar ett inriktningsbeslut utifrån verksamhetens behov rörande hur många hundekipage som ska vara i tjänst dygnets alla timmar för såväl patrullhundar som specialsökhundar.
- Tillses att planeringen av arbetstiden för hundförarna utförs på regionnivå så att dygnstäckningen av såväl patrull- som specialsökhundar anpassas utifrån verksamhetens behov.

Konsekvensen av om rekommendationerna inte följs är att resurserna inte nyttjas effektivt. Detta kan leda till att uppställda mål inte nås vilket kan medföra betydande negativa konsekvenser för verksamheten.

Rekommendation 3.1.3

Gul – Mindre väsentlig brist

Internrevisionen rekommenderar att den nationella processägaren:

- Utreder vilka kompetenser patrullhundar respektive specialsökhundar ska besitta.
- För en dialog med regionledningscentralerna om bättre resursutnyttjande över regionsgränserna och även inom regionerna.

Konsekvensen av om rekommendationerna inte följs är att resurserna inte nyttjas effektivt. Detta kan leda till att uppställda mål inte nås vilket kan medföra negativa konsekvenser för verksamheten.

3.2 Mandat för en effektiv styrning

Internrevisionen har noterat att i handboken för processansvar¹ anges att:

Processägare är den som har processansvar. Det är enbart avdelnings- eller regionpolischef som kan vara processägare. En processägare får, inom egen avdelning eller egen polisregion, fördela arbetsuppgifter till en individ, funktion eller organisatorisk enhet, till exempel till funktionen processledare inom den egna avdelningen eller polisregionen. Processansvaret får inte delegeras.

En processägare får placera en anställd i funktionen som processledare inom egen avdelning eller inom egen polisregion. Processledaren arbetar på uppdrag av processägaren med samordning, utveckling och uppföljning av processer åt processägaren i enlighet med direktiv från respektive chef.

Till skillnad från den som har processansvar, processägaren, har en verksamhetsansvarig chef verksamhetsansvar. Verksamhetsansvar innebär ett ansvar för att leda den egna verksamheten enligt vad som anges i 3 kap. och 5 kap. AO. En verksamhetsansvarig får placera en anställd i funktionen verksamhetsutvecklare inom den egna verksamheten. En verksamhetsutvecklare arbetar på den verksamhetsansvariges uppdrag med ansvar för utveckling av verksamheten. En verksamhetsutvecklare kan ha nationella uppdrag. Verksamhetsutvecklare och en processutvecklare kan ha likartade arbetsuppgifter.

Iakttagelser

På nationell nivå finns processägare och processledare utsedda för polishundverksamheten. Enligt Polismyndighetens handbok för processansvar anges vad som ingår i processägarens ansvar. För det nationella processledarskapet finns det beslut fattat av processägaren 2019-07-08 vad som gäller för NPHTs processledaransvar.

De tre besökta regionerna har alla en regional processägare och en regional processledare utsedda. I alla tre regioner är det chefen för den operativa enheten som har det regionala processägarskapet för polishundverksamheten. I region Mitt är den regionala processledaren placerad vid operativa enheten. I region Väst är den regionala processledaren placerad på regionkansliet. Region Nord har sedan i juni 2019 en tillförordnad processledare placerad på PO-nivå. Regionen kommer enligt uppgift under februari 2020 besluta om hur processledarskapet fortsatt ska upprätthållas.

För regionala processägare i regionerna Mitt och Väst finns beslut från 2016 där det fastslås att chefen för operativa enheten har det regionala processansvaret för polishundverksamheten. I dessa nämns områden som dimensionering, hundanskaffning, utrustning utbildning och rekrytering, fordon och lokaler, samordning och ekonomi. För region Nord har internrevisionen inte funnit något liknande beslut som fastställer den regionala processägarens ansvar.

Gällande regionala processledare finns det inga dokumenterade beslut eller beskrivningar som tydligt anger deras uppdrag eller vilket mandat de har. Internrevisionen har

---

¹ PM 2019-21

tagit del av ett dokument i region Mitt som processledaren har upprättat som fördelar arbetet mellan processledare och gruppchefer. I region Nord finns en beskrivning² om vad som ingår i de olika rollernas (till exempel processledare, områdesansvarig) uppdrag.

Internrevisionen har intervjuat två processledare och en tillförordnad processledare i regionerna samt en regional processägare. Från dessa intervjuer och även från intervjuer med fyra LPO-chefer har det framkommit att processledarna inte har tillräckligt uttalade mandat för att kunna styra och utveckla processen. En bidragande orsak som har nämnts är också placering av polishundbudget, vilket är olika mellan regionerna. Ett exempel på detta är region Nord som har budget för polishundar både på LPO- och på PO-nivå medan de två andra regionerna har budgeten på regionnivå. Ett annat exempel är vem som har mandatet och ska godkänna veterinärkostnader och dylikt. Ytterligare exempel där mandatet är oklart är när hundgrupperna inte klarar av att samplanera eller där hundförare inte får lånas ut för utbildning.

För att utöva en effektiv styrning i matrisorganisationen där processägare och processledare inte äger hundförarresurserna finns det främst två forum för att mötas. Dessa är hundrådet, som finns både nationellt och regionalt, samt operativa plattformar. Delta-gare i nationella hundrådet är den nationella processledaren, regionala processledare, en representant från nationellt forensiskt centrum och Noa samt kanslichefen i region Väst. Ordförande i nationella hundrådet är den nationella processägaren. Representanter från HR-avdelningen, ekonomiavdelningen med flera bjuds in vid behov. Regionerna Väst och Nord använder operativa plattformen och region Mitt har nyligen beslutat att införa plattformen. I region Väst är det den regionala processledaren och hundgruppcheferna som deltar. De regioner som använder sig av en operativ plattform har lyft detta som ett bra forum för diskussion. Eftersom det inte finns någon formell ordförande vid mötena har det dock framkommit osäkerhet i om det kan fattas några beslut i forumet eller om det är ett forum endast för diskussion.

I nuvarande organisation i region Nord finns det ett mellanlager av områdesansvariga (per PO) för hundverksamheten. Detta då hundförare inte ingår i renodlade hundgrupper utan är placerade i IGV-grupper. För region Nord ingår därför områdesansvariga tillsammans med processledare i den operativa plattformen men ingen av dessa äger hundresursen. Rikspolischefen har fattat ett nytt beslut per 2019-07-05 för region Nord där hundförarna ska tillhöra sammanhållna grupper på PO-nivå med hundgruppchefer. Huruvida områdesansvariga ska finnas kvar eller inte är inte beslutat ännu.

Bedömning

Internrevisionen anser att vilka arbetsuppgifter, ansvar och mandat de regionala processägarna och processledarna har, eller ska ha, behöver förtydligas och dokumenteras. Det kan skapa större tydlighet om regionerna följer handboken för processansvar genom att använda andra begrepp än de nuvarande regionala processägare och regionala processledare. Regionerna bör också utreda på vilken nivå budget för hundverksamheten och därigenom ansvar för kontroll och uppföljning av kostnader ska placeras på. Det kan också finnas behov av att förtydliga om det är region (processägare och processle-

² NO8 JU 2012:16, 2014-07-04

dare) eller ägare av hundresurserna (PO eller LPO) som följer upp aktiviteter och planerar för ett effektivt resursutnyttjande.

Internrevisionen bedömer vidare att den operativa plattformen, som är en väl fungerande mötesplats, behöver formaliseras kring deltagare, uppdrag och mandat. Det kan även finnas behov av att de nationella och regionala hundråden formaliseras för att tydliggöra dessa forums uppdrag.

Rekommendation

Rekommendation 3.2.1

Orange – Väsentlig brist

Internrevisionen rekommenderar att den nationella processägaren:

- Genom det nationella hundrådet förtydligar och dokumenterar ansvar och mandat för de olika roller och forum som finns för polishundverksamheten.
- Genom det nationella hundrådet gör en översyn över vilken organisatorisk nivå budgetansvaret för polishundverksamhet ska finnas på för att möjliggöra ändamålsenlig kontroll och uppföljning av verksamheten.
- Utreder möjligheten att använda andra begrepp istället för regional processägare och processledare.

Konsekvensen av om rekommendationerna inte följs är att det kan finnas brister i den interna styrningen och kontrollen på grund av otydliga ansvarsförhållanden. Detta kan leda till att uppställda mål inte nås och som medför betydande negativa konsekvenser för verksamheten.

3.3 Hundanskaffning och veterinärtjänster

Iakttagelser

Internrevisionen har efterfrågat huvudboksutdrag för inköp av hundar samt veterinärkostnader för perioden 2018-06-01—2019-05-31 (12 månader).

Region	Hundinköp/anskaffningskostnad	Veterinärkostnader
Nord	220 000 kr	399 180 kr
Mitt	124 000 kr	284 090 kr ³
Väst	430 000 kr	869 159 kr

Anskaffningskostnad för hundar kan variera över åren beroende på hur behovet ser ut, tillgången på hundar samt hur många hundar som Polismyndigheten får från Försvarsmakten. Enligt samstämmiga uppgifter erhåller Polismyndigheten inte hundar från Försvarsmakten i den utsträckning som myndigheten förväntar sig.

Det finns i nuläget inga upphandlade hundleverantörer eller leverantörer av veterinärtjänster, men inköp och upphandlingssektionen vid ekonomiavdelningen håller på att utreda en eventuell lösning som i nuläget är Dynamiskt inköpssystem (DIS). Hundarna

³ Detta belopp är inte helt rättvisande då region Mitt erhåller ersättning från ett försäkringsbolag.

är vidare inte försäkrade utöver den hundförsäkring som region Mitt har, men även här pågår det ett arbete med att försöka hitta en lösning.

Alla intervjuade uppger att anskaffningen fungerar bra, och att det finns ett väl utvecklat samarbete mellan inköpsansvariga inom och mellan regioner samt med NPHT.

Internrevisionen har stickprovsgranskat två hundinköp från perioden ovan för de tre regionerna. Alla hundinköp har varit inom beslutade beloppsnivåer och fem av avtalen har signerats av gruppchefer, instruktörer och områdesansvariga⁴. Ett avtal av de sex som ingår i stickprovet saknas. Gällande beslutsattester av hundinköp har det skett av kanslichefer, processledare, PO-chef och ekonomichef, vilket kan bero på dels var i regionen budgeten finns, dels om det rör sig om patrullhundar eller specialsökhundar. Det finns flera exempel där det är olika personer som skriver under avtalen och som kontroll- och beslutsattesterar fakturor.

Gällande veterinärtjänster har internrevisionen fått olika uppgifter rörande vem som beslutar om när veterinär får användas, beroende på vilken roll som har intervjuats. Det råder dock samstämmighet kring att vid akut skada eller sjukdom är det hundföraren som får ta beslutet om avstämning om planerad veterinärvård sker med gruppchef, områdesansvarig eller processledare. Flera intervjuade upplever att vissa veterinärer ibland planerar för mer vård än nödvändigt och att den vård hundar erbjuds kan skilja sig mellan olika veterinärer och regioner. Det finns därför en önskan om en gemensam veterinär som används inom hela myndigheten för en så kallad second opinion.

Internrevisionen har stickprovsgranskat 13 veterinärfakturor för region Väst, Nord och Mitt (motsvarar 283 tkr). Attestflödena ser olika ut beroende på var budget ligger. I region Nord där både PO och LPO har budget för polishundverksamheten har LPO-chef attesterat i 4 av 5 fall. I region Väst där budgeten är placerad på regionnivå har attest skett av antingen den regionala processägaren eller av den regionala processledaren. I region Mitt där budgeten för patrullhundar tillhör regionen har processledaren beslutat-testerat.

Enligt intervjuer sker uppföljning av kostnader i samband med hundanskaffning och för veterinärtjänster. Men det är otydligt vem eller vilken funktion som har ansvar för uppföljning. Flera anser dock att processledarna är ansvariga för uppföljning av polishundverksamhet, även för de regioner som har polishundbudget på LPO- och PO-nivå. Någon upplever att det är lågt intresse inom den egna regionen för resultatet av uppföljning.

Bedömning

Internrevisionen anser att det finns rutiner för anskaffning av polishundar och nyttjande av veterinärtjänster men att dessa inte fullt ut är formaliserade utifrån vem som har rätt att teckna avtal, bevilja veterinärvård och attestera fakturor.

Internrevisionen anser vidare att enhetligheten vid bedömning av behov av veterinärtjänster skulle öka om myndigheten anlitar en veterinär för second opinion. Detta arbete

⁴ Områdesansvariga finns endast i region Nord av de tre regioner som IR har besökt.

är påbörjat, liksom arbete med att finna en juridiskt hållbar lösning för upphandling av hundinköp, veterinärtjänster samt en försäkringslösning. Det är av stor vikt för Polismyndigheten att detta arbete prioriteras.

Rekommendationer

Rekommendation 3.3.1

Gul – Mindre väsentlig brist

Internrevisionen rekommenderar att regionerna:

- Genomför en översyn av vilka befattningar som har rätt att teckna avtal gällande hundanskaffning inom den egna regionen samt vem som bör attestera inköpen gällande hundar och veterinärtjänster.

Konsekvensen av om rekommendationen inte följs är att avtal inte är giltiga och kontrollen över kostnaderna inte är fullständig. Detta kan medföra negativa konsekvenser för verksamheten.

Rekommendation 3.3.2

Orange – Väsentlig brist

Internrevisionen rekommenderar att ekonomiavdelningen tillsammans med den nationella processägaren:

- Tillsär att en juridisk hållbar modell implementeras för upphandling av hundar.
- Fortsätter arbetet med att utreda en försäkringslösning.
- Upphandlar veterinärtjänst för en second opinion.

Konsekvensen av om rekommendationen inte följs är att Polismyndigheten riskerar att bryta mot lagen om offentlig upphandling. Detta kan medföra betydande negativa konsekvenser för verksamheten.

3.4 Nationella polishundtjänstens uppdrag

Iakttagelser

I juli 2019 flyttades det nationella processledarskapet från den regionala processledaren i region Väst till NPHT. Detta resulterade i ett nytt beslut⁵ gällande NPHTs uppdrag som nationellt processledaransvariga för polishundverksamheten. Det nya beslutet ersätter det tidigare beslutet⁶ som arbetsbeskrivning för NPHT.

Internrevisionen har dock noterat att det nya beslutet inte omfattar NPHTs ansvar och kvalitetssäkring av regionernas hundverksamhet genom kontroll, tillsyn och inspektion. Enligt intervju med chefen för NPHT arbetar polishundtjänsten fortfarande med tillsyn och det finns en tillsynsplan upprättad för tillsyn av räddningssök för 2019. Tillsyn har inte skett i den omfattning som planerats på grund av bristande resurser. Enligt intervjuer med representanter för hundverksamheten i regionerna är det ett önskemål att NPHT ökar sitt uppdrag gällande kontroll, tillsyn och kvalitetssäkring både vad gäller

⁵ A355.638/2019

⁶ A161.792/2016

antal besök men också vilken kompetens som ska kontrolleras. Enligt flera av de intervjuade mäktar deras regioner själva inte med samtliga tjänstbarhetsprov.

Intervjuade representanter för hundverksamheten i regionerna upplever ett gott samarbete med NPHT gällande hundanskaffning och utbildning men att utbildningar ibland ställs in. Planering och genomförandet av utbildningar vid NPHT ska enligt det nya beslutet ske av NPHT i samverkan med HR/Kompetenscentrum. Enligt tidigare beslut angavs att detta skulle ske av HR/Kompetenscentrum tillsammans med NPHT. Enligt arbetsordningen ska HR-avdelningen ha verksamhetsansvar för Polismyndighetens utbildningsverksamhet. Det har framkommit i intervjuer att det behöver utredas ytterligare vilken roll och ansvar NPHT respektive HR/Kompetenscentrum har gällande utbildningsfrågor för hundverksamheten. I det nya beslutet är det vidare otydligt vilket ansvar NPHT och HR/kompetenscentrum har för hundutbildningar gällande patrullhundar då det endast är hundar placerade vid Noa och specialsökhundar som nämns i beslutet. Chefen för NPHT har också i intervju konstaterat att beslutet kan behöva förtydligas.

Bedömning

Internrevisionen anser att kontroll, tillsyn och inspektion inte har skett i enlighet med tillsynsplanen. För att undvika förväntansgap behöver den nationella processägaren klargöra i vilken utsträckning ytterligare kontroll, tillsyn och inspektion av de olika kompetenserna hos hundarna ska ske utifrån NPHTs uppdrag. Detta behöver formaliseras i ett nytt eller kompletterande beslut.

Internrevisionen anser vidare att det finns behov av att förtydliga vilken roll NPHT och HR/kompetenscentrum har när det gäller planering, genomförande och uppföljning av utbildning så att arbetsordningen följs men också att myndighetens kompetens nyttjas på bästa sätt.

Rekommendation

Rekommendation 3.4.1

Orange – Väsentlig brist

Internrevisionen rekommenderar att den nationella processägaren:

- Klargör i vilken omfattning och inom vilka kompetenser NPHT ska utföra eller ansvara för kontroll, tillsyn och inspektion av patrullhundar och specialsökhundar.
- Formaliserar NPHTs uppdrag i ett nytt beslut där verksamhetens alla delar ingår.

Konsekvensen av om rekommendationen inte följs är att NPHTs uppdrag kan uppfattas som otydligt. Detta kan medföra betydande negativa konsekvenser för verksamheten.

Maria Murelius

Lasse Sjöberg

Datum
2020-04-20

Beslutsnummer
RPC78/2020

Diariernr, ärende
A288.015/2019

Saknr
977

Beslutande Rikspolischefen Anders Thornberg	Föredragande Handläggaren Johan Gunnarsson
Övriga som deltagit i den slutliga handläggningen Regionpolischefen Carin Götblad Regionpolischefen Carina Persson Regionpolischefen Dan Persson Regionpolischefen Klas Johansson Regionpolischefen Micael Säll Lindahl Regionpolischefen Ulf Johansson Regionpolischefen Ulrika Herbst Avdelningschefen Fredrik Modigh Avdelningschefen Martin Valfridsson <i>MV</i> Tf. avdelningschefen Ulrika Lundström <i>UL</i> Internrevisionschefen Stina N Kristiansson <i>SK</i>	
Ärende Beslut om åtgärder med anledning av internrevisionens granskning av Polismyndighetens hundverksamhet.	
Beslut Internrevisionen har genomfört en granskning av Polismyndighetens hundverksamhet. Granskningen har resulterat i sju rekommendationer. Samtliga polisregioner, processägaren (chefen för polisregion Väst), ekonomiavdelningen och HR-avdelningen har lämnat förslag till totalt elva åtgärder med anledning av rekommendationerna. Polismyndigheten beslutar följande. Rekommendation 3.1.1 Polisregion Nord ska särskilt tillse att organisation och planeringen av yttre verksamhet sker på ett sådant sätt att hundresurserna kan disponeras för dess egentliga syfte, med nyttjande av dess kompetens. Chefen för polisregion Nord är ansvarig och åtgärden ska vara genomförd senast den 31 december 2020. Rekommendation 3.1.2 Polisregionerna ska besluta om antalet patrullhundar och specialsökhundar som ska vara i tjänst olika veckodagar och tider, utifrån verksamhetens behov av deras funktion. Cheferna för respektive polisregion är ansvariga och åtgärden ska vara genomförd senast den 31 december 2020. Rekommendation 3.1.3 Det ska utredas vilka kompetenser patrullhundar respektive specialsökhundar ska ha. Processägaren är ansvarig och åtgärden ska vara genomförd senast den 30 april 2021.	

En dialog mellan processägaren och regionledningscentralerna ska initieras för att undersöka hur resursutnyttjande över regions- och områdesgränser bättre kan ske och därefter vidta åtgärder som syftar till detta.

Processägaren är ansvarig och åtgärderna ska vara genomförda senast den 30 september 2020.

Rekommendation 3.2.1

De regionala operativa enhetschefernas ansvar och mandat för hundverksamhet ska förtydligas och dokumenteras, liksom deras delegation till samordnare eller liknande befattningar. Detta ska leda till att tydliggöra syftet med nationella och regionala hundråd.

Processägaren är ansvarig och åtgärderna ska vara genomförda senast den 30 september 2020.

Processägaren ska, i samråd med ekonomiavdelningen, göra en översyn på vilken organisatorisk nivå budgetansvaret för polishundverksamhet ska finnas för att möjliggöra ändamålsenlig kontroll och uppföljning av verksamheten.

Processägaren är ansvarig och åtgärden ska vara genomförd senast den 30 september 2020.

Inom hundverksamheten ska en översyn av funktionsnamn göras för att säkerställa att dessa överensstämmer med vad som är reglerat i Polismyndighetens handbok för processansvar (PM 2019:21).

Processägaren är ansvarig och åtgärden ska vara genomförd senast den 30 september 2020.

Rekommendation 3.3.1

Polisregionerna ska, i samråd med ekonomiavdelningen, klargöra vilka befattningar som har rätt att teckna avtal gällande hundanskaffning inom den egna regionen samt vem som bör attestera inköpen gällande hundar och veterinärstjänster, i enlighet med arbetsordningen för Polismyndigheten och Polismyndighetens riktlinjer för attester (PM 2019:32).

Cheferna för respektive polisregion är ansvariga och åtgärden ska vara genomförd senast den 31 december 2020.

Rekommendation 3.3.2

Ekonomiavdelningen ska, i samråd med processägaren, slutföra planerat och påbörjat arbete avseende att

1. upphandlingstekniska lösningar för hundanskaffning utvecklas för att säkerställa att köpen av hundar till myndigheten sker lagenligt och ändamålsenligt,
2. upphandla enhetlig hundförsäkringslösning,
3. upphandla veterinärstjänster för s.k. second opinion.

Chefen för ekonomiavdelningen är ansvarig och åtgärderna ska vara genomförda senast den 30 april 2021.

Rekommendation 3.4.1

Det ska klargöras i vilken omfattning och inom vilka kompetenser nationella polishundtjänsten (NPHT) ska utföra eller ansvara för kontroll, tillsyn och inspektion av patrullhundar och specialsökhundar.

Processägaren är ansvarig och åtgärden ska vara genomförd senast den 30 september 2020.

NPHT:s uppdrag ska tydliggöras i ett nytt beslut som omfattar hundverksamhetens alla delar.

Processägaren är ansvarig och åtgärden ska vara genomförd senast den 30 september 2020.

Med undantag från gällande rutiner har regionpolischefer samt avdelningschefen Fredrik Modigh vidimerat detta beslut i särskild ordning.

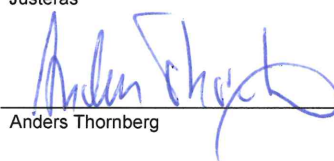
Kostnad

Finansiering

Inom budget

Vid protokollet

Justeras

Johan Gunnarsson

Anders Thornberg

Sändlista

Samtliga avdelningar och polisregioner

Kopia till

Arbetstagarorganisationerna
Skyddsorganisationen